

Aan de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 december 2011

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zend ik u, mede namens Y.J. van Hijum, een afschrift van onze brief van heden aan de Samenwerkende Centrales van Overheidspersoneel, inhoudende een reactie op hun brief van 24 november 2011 met betrekking tot ons voorstel voor een Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Kamerstukken 32550).

Hoogachtend,

F. Koşer Kaya
Tweede Kamerlid D66

Aan de Samenwerkende Centrales van
Overheidspersoneel
Postbus 14
2700 AA Zoetermeer

Den Haag, 22 december 2011

Geachte heer Kuin,

Wij namen kennis van uw brief van 24 november jl. inzake ons voorstel voor een Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Ook namen wij kennis van de brief van de ambtelijk secretaris van de ROP van 10 november jl. over hetzelfde onderwerp. Daarin wordt opgemerkt, dat de vraag hoe het overleg- en overeenstemmingsvereiste vorm moet krijgen bij de totstandkoming van ons initiatiefwetsvoorstel nog onontgonnen gebied is. Wij merken daarover het volgende op.

Het overeenstemmingsvereiste is geregeld in een algemene maatregel van bestuur van 13 januari 1997 (Stb. 1997, 31). In de memorie van toelichting bij ons wetsvoorstel (blz. 18-19) hebben wij erop gewezen, dat de regelingen waarop in artikel 1 van deze amvb wordt gedoeld, slechts de voorschriften zouden moeten zijn die worden bedoeld in artikel 125 Ambtenarenwet; en de onderwerpen die daarin worden opgesomd niet te buiten kunnen gaan. Indien het overeenstemmingsvereiste ook betrekking zou hebben op de hogere, delegerende regeling, de Ambtenarenwet, zou dat een inbreuk opleveren op de bevoegdheid van de regering en de Staten-Generaal tot het vaststellen van wetten, zoals vastgelegd in artikel 81 Grondwet.

Om iedere onzekerheid hierover weg te nemen hebben wij in artikel X van het wetsvoorstel een bepaling opgenomen die de werking van de vorenbedoelde amvb op het onderhavige wetsvoorstel uitsluit.

In de nota naar aanleiding van het verslag zijn wij hier nader op ingegaan.

Wij hebben uiteengezet dat het bij het overeenstemmingsvereiste niet gaat om de eigenlijke arbeidsvoorwaarden, welke betrekking hebben op rechten of verplichtingen van individuele ambtenaren, maar om een publiekrechtelijke procedure met betrekking tot de totstandkoming daarvan. Wij menen dat een wijziging van zulk een procedurele regeling tot de bevoegdheid van de wetgever behoort (blz. 26).

Ook hebben wij erop gewezen dat in de private sector algemeen verbindende voorschriften – zoals het Burgerlijk Wetboek, met onder meer de regeling van het ontslagrecht en de rechtsbescherming van werknemers – géén onderdeel van de arbeidsvoorwaarden zijn, waarover onderhandeld kan worden. Werkgevers en werknemers kunnen erover adviseren, maar de wetgever stelt de regels vast. Die situatie willen wij ook bereiken in de overheidsector (blz.6).

Voorts hebben wij opgemerkt dat het overleg- en overeenstemmingsvereiste zich richt tot de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. In geval van een initiatiefwetsvoorstel impliceert dit, dat het pas aan de orde komt als de minister van BZK handelend moet optreden, aan het eind van het proces van totstandkoming van de wet, wanneer hij de wet moet ondertekenen. Daaraan hebben wij toegevoegd dat wij, indien dit zou betekenen dat de minister van BZK de wet niet mag ondertekenen dan nadat een meerderheid van de centrales van overheidspersoneel met de wet heeft ingestemd, dat een onaanvaardbare inbreuk op de constitutionele verhoudingen zouden achten.

U merkt op dat ons voorstel tekort schiet waar het gaat om zorgvuldige omgang met het in de loop der jaren opgebouwde machtsevenwicht tussen de overheidswerkgever enerzijds en de werknemersorganisaties anderzijds. Wij zijn het daar niet mee eens.

Wij hebben, hoewel de overlegverplichting van de amvb van 13 januari 1997 zich niet tot Kamerleden richt, u – voordat wij het wetsvoorstel hebben ingediend – in de gelegenheid gesteld uw zienswijze over een voorontwerp aan ons kenbaar te maken. Daarvan hebt u ook gebruik gemaakt. In de memorie van toelichting zijn wij uitvoerig op uw reactie ingegaan.

Waar het gaat om de totstandkoming van arbeidsvoorwaarden van ambtenaren hechten wij even zeer aan overeenstemming tussen ambtenaren en overheidswerkgevers als u. Alleen geven wij daaraan in ons wetsvoorstel een andere – en normalere – vorm dan het nu nog gebruikelijke overeenstemmingsvereiste: echte arbeidsovereenkomsten, die niet eenzijdig gewijzigd kunnen worden.

Daarmee wordt een machtsevenwicht gerealiseerd dat in wezen steviger is dan het nu gebruikelijke overeenstemmingsvereiste. Dat volgt uit het publiekrechtelijke karakter daarvan. Niet uitgesloten is toch, dat de amvb van 13 januari 1997, zij het met inachtneming van de in die amvb opgenomen overlegverplichtingen, eenzijdig kan worden ingetrokken. Zo'n intrekking van een procedurele regeling valt immers niet te beschouwen als een regeling met betrekking tot arbeidsvoorwaardelijke rechten en verplichtingen, waarop het overeenstemmingsvereiste van toepassing is.

In dit verband is ook van belang, dat het wetsvoorstel ervan uit gaat dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet collectieve arbeidsovereenkomsten worden afgesloten. Dat kan alleen met wilsovereenstemming tussen verenigingen van ambtenaren en overheidswerkgevers. Vervolgens kunnen de bepalingen van deze eerste cao's worden geïncorporeerd in de individuele arbeidsovereenkomsten van ambtenaren.

Op uw vraag waarom niet wordt voorgesteld om de op de Ambtenarenwet gebaseerde rechtspositieregelingen per 1 januari 2015 van rechtswege om te zetten in een cao, past het volgende antwoord.

Dat hebben wij niet gedaan, omdat wij niet meer dan nodig is inbreuk willen maken op het juridische uitgangspunt, dat overeenkomsten tot stand komen door wilsovereenstemming tussen partijen. Om praktische redenen is het bij de omzetting van de ambtelijke aanstellingen in individuele arbeidsovereenkomsten niet goed mogelijk dit anders dan van rechtswege te realiseren. Waar het gaat om de collectieve arbeidsvoorwaarden is het echter zeer wel mogelijk om, voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet, cao's overeen te komen. Daarbij kan ook beter rekening gehouden worden met het privaatrechtelijke kader dat vanaf de inwerkingtreding van de wet van toepassing zal zijn. Er kan immers niet zonder meer vanuit gegaan worden, dat de thans geldende publiekrechtelijke rechtspositieregelingen daar naadloos in passen.

U stelt dat onduidelijk is welke rechten die ambtenaren nu hebben op grond van hun rechtspositieregelingen, precies mee over gaan per 1 januari 2015.

In antwoord hierop wijzen wij allereerst op de door ons op 20 september jl. ingediende nota van wijziging (stuk nr. 9). Daarin hebben wij de bepaling dat de wet in werking zou treden op 1 januari 2015 vervangen door inwerkingtreding op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Wij zullen nog een tweede nota van wijzigingen indienen, waarin de redactie van het eerste lid van het nieuwe artikel 14 Ambtenarenwet wordt aangepast. Daarmee wordt volstrekt duidelijk dat alle concrete aanspraken die de individuele ambtenaar vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de wet heeft verkregen deel gaan uitmaken van zijn nieuwe arbeidsovereenkomst.

De in het algemeen voor ambtenaren geldende arbeidsvoorwaarden zullen dan, zoals gezegd, duidelijk op te maken zijn uit cao's, die voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet voor de betrokken ambtenaren zijn overeengekomen.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Met vriendelijke groet,

Fatma Koser Kaya

Eddy van Hijum

Afschrift aan: Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken Tweede Kamer
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties